

Методичні рекомендації

щодо використання ІКТ в практиці роботи шкільної бібліотеки

Створення власних цифрових ресурсів

Впровадження ІКТ в діяльність бібліотек дозволяє бібліотекарю створювати власні інформаційні продукти, які допомагають читачеві / користувачеві орієнтуватися в інформаційно-освітньому просторі.

Це можуть бути:

- довідкові бази даних;
- рекомендаційні списки літератури;
- списки позакласного читання;
- путівники по фондах;
- анотовані ілюстровані картотеки;
- пам'ятки, буклети;
- книжкові огляди і т.п.

Такі ресурси легко можна створювати за допомогою традиційних додатків Microsoft наприклад, MS PowerPoint, MS Excel, MS Publisher. Як приклад можна привести активне використання інформаційні технології для створення електронних ресурсів. Спочатку на основі відгуків, буклетів, створених дітьми, можна зробити друкарський дитячий рекомендаційний покажчик. Потім створити мультимедійний путівник «Улюблені книги». Структура покажчика традиційна, за жанрами: фантастика, пригоди, детективи, казки, книги про ровесників. Читач може познайомитися і з біографіями письменників. Покажчик простий у використанні і відкритий для доступу нових надходжень.

Створення та ведення сайтів та електронних бібліотек

Одним з цифрових продуктів бібліотеки є сайт - електронний ресурс, призначений заповнити лакуни інформаційного забезпечення потреб читачів бібліотеки. Сайт - це візитна картка, яка розповідає читачам, адміністраторам і колегам про можливості і діяльності бібліотеки. Крім того, сайт може стати найпотужнішим інструментом заохочення читання, просування ідей та інформації, які можуть зробити позитивний вплив на розвиток школярів і реалізувати такі напрями бібліотечної роботи, як:

- надання доступу до ресурсів і матеріалів;
- довідково-інформаційне обслуговування;
- заохочення читання;
- допомога в роботі з інформацією.

Незважаючи на існування безкоштовних сервісів, що дозволяють досить легко створити функціональний сайт, така робота вимагає від бібліотекаря володіння організаційними навичками та навичками використання технологій. Всі шкільні бібліотекарі працюють зі сторінкою шкільної бібліотеки на сайті своєї школи.

Використання технологій в педагогічній діяльності бібліотекаря

Традиційно шкільні бібліотеки сприяють вихованню і загальному розвитку школярів через заохочення читання, через розробку та проведення масових заходів. Інформаційно-комунікаційні технології дозволяють не тільки поглибити і розширити ці напрямки роботи, а й впроваджувати нові форми.

Існує безліч сервісів і програм, які бібліотекар може використовувати у виховній та навчальній діяльності. Перелічимо деякі з них:

- Комп'ютерні публікації для створення книг, буклетів, брошур, листівок, газет та ін.;
- Презентаційні програми для створення портфоліо, презентацій;
- Сервіси (наприклад, документи Google), які дозволяють працювати декільком людям над одним документом, дозволяючи при цьому аналізувати, робити порівняння;
- Вікі-сервіси для створення збірок, сайтів;
- Блоги для створення дискусій, обговорень, рекомендацій;
- Карти знань для впорядкування знань, систематизації матеріалу;
- Веб-квести для формування навичок інформаційно-аналітичної діяльності;
- Соціальні медіасервіси для підвищення мотивації навчальної діяльності;
- Підкастинг для розвитку навичок усного мовлення;
- Інтерактивні карти.
- Мережеві сервіси

Одним з найбільш перспективних напрямків роботи з школярами є мережеві інтерактивні технології Web 2.0, що розвиваються на принципах доступності, відкритості, інтерактивності, взаємодії і дозволяють користувачеві реалізувати свій творчий і соціальний потенціал. Невипадково розглядаючи переваги і недоліки Інтернету бачимо, що це «найпотужніший інструмент для розвитку особистості, який коли-небудь існував»

Великим потенціалом при організації роботи зі школярами володіють вікі-сервіси. Вікіпедія визначає вікі як «програмне забезпечення, яке легко дозволяє користувачам створювати, редагувати і зв'язувати сторінки». Найбільшим достоїнством вікі є можливість колективно створювати, зберігати, структурувати документи, матеріали та інформаційні ресурси. Крім того, до плюсів відносяться простота, швидкість, безпека, гнучкість.

Вікі-технології можна використовувати:

- Для створення банків навчальних матеріалів;
- В якості платформи для організації бібліотечних уроків;
- Створення колективних дослідницьких проектів школярів;

- Для створення сайтів;
- Для організації довідкових та фактографічних баз даних;
- Для проектів із заохочення читання (наприклад, збірки літературних робіт школярів, літературні веб-сайти тощо);
- В якості платформи для конференцій, в тому числі, учнівських;
- В якості інтерактивної дошки;
- В якості дискусійної платформи та ін.

Можна виділити наступні способи використання вікі в педагогічній практиці:

- Представлення, розширення і анотування навчальних матеріалів.
- Спільне створення віртуальних краєзнавчих та екологічних екскурсій школярами та студентами.
- Колективне створення творчих робіт - казок, віршів, есе.
- Колективне створення вчительських, студентських і шкільних енциклопедій.

Найбільш популярним програмним забезпеченням є медіаВікі. Зокрема, робота Вікіпедії, вільної енциклопедії, заснована на цьому програмному механізмі. До незручностей можна віднести те, що програмне забезпечення треба обов'язково завантажувати та встановлювати на своєму комп'ютері.

Між тим, сьогодні існує досить багато вікі-сервісів, які можна використовувати прямо на сервері надає їх компанії. Все, що потрібно - це доступ в Інтернет і браузер. Наведемо лише кілька сервісів, зручних для створення освітніх проектів:

- [Http://pbworks.com/academic.wiki](http://pbworks.com/academic.wiki)
- [Http://wikisineducation.wetpaint.com](http://wikisineducation.wetpaint.com)
- [Http://www.seedwiki.com](http://www.seedwiki.com)

Як приклад використання одного з таких сервісів можна привести проект «Електронна шкільна бібліотека», колективний інформаційний ресурс, створений на основі сервісу PBWorks.

Відмінним інструментом є блог-сервіси. Блог (від weblog - мережевий щоденник) - це веб-сайт, який містить регулярно оновлювані матеріали. Відмінними рисами блогу від традиційного сайту є відсутність традиційного меню, порядок записів, при якому останні пости поміщаються зверху.

Освітній блог є відмінним інструментом для створення навчального середовища, який дозволяє:

- Тримати учнів в курсі останніх подій;
- Організовувати дискусії та обговорення;
- Просувати ідеї та інформацію;
- Організовувати спільні проекти;
- Обмінюватися інформацією;
- Проводити консультації;
- Вивчати потреби учнів;
- Отримувати зворотний зв'язок.

Офіційний блог бібліотеки. У першу чергу, призначений для публікації новин і подій бібліотеки. На відміну від звичайної стрічки новин на сайті, блог дозволяє використовувати більш неформальну манеру спілкування, а також залучати читачів до створення коментарів, отримуючи, таким чином зворотний зв'язок.

Блог - сайт шкільної бібліотеки, який пропонує інформацію про бібліотеку, посилання на цікаві і корисні ресурси, допомога в роботі з інформацією і т.п. Тематичний блог, призначений для певної аудиторії (учні, вчителі-предметники, колеги-бібліотекарі, батьки) або включає матеріали на певну тему. Наприклад, це може бути блог для вчителів та учнів, що забезпечує інформаційне обслуговування для підготовки до ДПА, ЗНО. Або блог, який просуває книги і читання. Наприклад, Медіатека школи, Блог бібліотекаря.

Поступово відходить у минуле імідж бібліотеки як сховища документів та матеріалів на паперових носіях, все більше зростають потреби у використанні електронних ресурсів. Сучасні діти і підлітки також змінюють уявлення про бібліотеку. Використання найсучасніших інформаційних технологій в усіх сферах діяльності дозволить вивести інформаційно-бібліотечне обслуговування в шкільній бібліотеці на якісно новий рівень, зробити бібліотеку адекватною Національній освітній програмі і привабливою для школярів.